

Vergaderjaar 2023–2024

30 180

Conferentie van Voorzitters van de parlementen van de Europese Unie

Y/ Nr. 35

VERSLAG VAN EEN CONFERENTIE

Vastgesteld 11 september 2024

De Voorzittersconferentie, oftewel Speakers» Conference (EUSC), is de conferentie van de Voorzitters van de Kamers van de parlementen van de EU, inclusief het Europees Parlement. Jaarlijks komen de Voorzitters van de parlementen van de EU samen om informatie en best practices uit te wisselen en parlementaire samenwerking te stimuleren. De Voorzittersconferentie van de Europese Unie vond dit jaar onder Spaans voorzitterschap plaats op 21-23 april 2024 in Palma de Mallorca.

Namens de Eerste Kamer der Staten-Generaal nam de Voorzitter, Jan Anthonie Bruijn, deel aan de conferentie. Hij werd ambtelijk begeleid door de Griffier van de Eerste Kamer, Remco Nehmelman, en een griffiestaf. Namens de Tweede Kamer der Staten-Generaal nam de Voorzitter, Martin Bosma, deel. Hij werd ambtelijk begeleid door de Griffier van de Tweede Kamer, Peter Oskam, en een griffiestaf. De delegatie brengt als volgt verslag uit. De Voorzittersconclusies zijn als bijlage bij het verslag gevoegd.¹

Voorzittersconferentie

De conferentie werd ingeleid met een welkomstwoord door de Spaanse Koning Felipe VI, gevolgd door inleidende woorden door de Voorzitters van de Kamer en Senaat van het Spaanse parlement.

Op de agenda van de conferentie stonden werksessies over onder andere de uitdagingen voor de liberale democratie in de geopolitieke context en de versterking van de Europese Unie in economisch en sociaal perspectief.

¹ De documenten bij deze conferentie zijn te vinden op de website IPEX: https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/conferences/eu_speakers/event/8a8629a88c6bdb8c018c6dcb5dba0048

Sessie I – The Strategic Autonomy of the European Union faced with the new challenges for liberal democracies in times of social media and artificial intelligence as regards foreign and defence policy: the illegal invasion of Russia against Ukraine and the conflict in the Middle East

De sessie werd ingeleid door een *live* videoboodschap van de heer Ruslan Stefanchuk, Voorzitter van het Oekraïense parlement, de Verkhovna Rada. Hij lichtte toe dat de oorlog in Oekraïne zich momenteel in een moeilijke fase bevindt. Hij verwelkomde dan ook de toegezegde steun vanuit de EU en de VS. De heer Stefanchuk benadrukte de bereidheid van Oekraïne om de structurele hervormingen door te voeren en volledig te integreren in de EU en hoopte op snelle aanvang van de gesprekken inzake de toetredingsonderhandelingen. Hij verwees tot slot naar de inmiddels jaarlijkse parlementaire bijeenkomst over de Krim, dat in oktober in Riga zal plaatsvinden.

De sessie werd verder ingeleid door Markéta Pekarová Adamová, Voorzitter van de Tsjechische Kamer van volksvertegenwoordigers, Lorenzo Fontana, Voorzitter van de Italiaanse Kamer van volksvertegenwoordigers, Wolfgang Sobotka, Voorzitter van de Oostenrijkse Nationale Raad, Bärbel Bas, Voorzitter van de Duitse Bondsdag en Szymon Hołownia, Voorzitter van de Poolse Sejm. De aanwezige delegaties gingen vervolgens in debat over de verschillende thema's die het onderwerp behelsde.

De oorlog in Oekraïne kwam veelvuldig aan de orde tijdens deze sessie, alsook het conflict in het Midden-Oosten. Ook de uitbreiding van de Europese Unie en de voortgang in de toetredingsgesprekken met Oekraïne en Moldavië, en met de Westelijke Balkanlanden, kwamen daarbij aan de orde.

Verschillende delegaties benadrukten het belang van de strategische autonomie van de Europese Unie. In het bijzonder werd ook de strategische bescherming van de ruimte genoemd, waaronder de uitdagingen voor militaire defensie en de bescherming van de kwaliteit van dataverkeer.

Tot slot werd in het debat ook door vele delegaties gewezen op de gevaren voor de democratie door het gerichte gebruik van sociale media en de verspreiding van propaganda, met name door Rusland.

In dit kader sprak Kamervoorzitter **Bruijn** in zijn interventie over de voordelen en de gevaren van technologie voor democratieën. Ook de inzet van technologische middelen in oorlogssituaties beperken zich niet meer tot fysieke grenzen. De oorlog in Oekraïne is ook onze oorlog, zei de heer Bruijn, en wordt hier onder andere online subtiel gevoerd via desinformatie en beïnvloeding van zowel burgers als politici. Het is daarom de taak van parlementen om aandacht te besteden aan digitale zaken om zo de burgers en de democratieën weerbaar te maken, benadrukte de heer Bruijn.

Sessie II – Strengthening the European Union from an economic and social perspective: the new fiscal rules of the European Union and enhancement of the Economic and Monetary Union in the context of prospective enlargement, social rights and environmental and climate change challenges

Deze sessie werd ingeleid door de heer Othmar Karas, Vice-President van het Europees Parlement. Hij benadrukte het belang de rollen van de nationale parlementen te versterken en riep op tot ondertekening van het

document «Charter on the role of Parliaments in a functioning liberal democracy».

Daarna was het woord aan de heer Konstantinos Tasoulas, Voorzitter van het Griekse parlement. Hij benadrukte dat EU-uitbreiding voordelen kan hebben en kan helpen de EU te versterken.

Vervolgens kwamen verschillende delegaties aan het woord. Hier werden verschillende visies gedeeld op het versterken van de EU-economie en de sociale pijler van de EU. Resultaten en zorgen werden uitgesproken over de economie en het fiscale raamwerk van de EU. Dit alles in het licht van EU-uitbreiding, de plek van Europa in de wereldeconomie en het klimaat.

Conclusies

De Conferentie werd afgesloten met het bespreken en bij consensus aannemen van de conclusies. In de aanhef van deze conclusies wordt vermeld dat niet alle Kamervoorzitters inhoudelijke politieke verklaringen kunnen ondersteunen omwille van de aard van hun functie. Hiermee wordt ook de neutrale rol die de Eerste en Tweede Kamervoorzitters hebben in acht genomen.

Door een aantal delegaties werd opgemerkt dat, anders dan gebruikelijk, de conclusies hoogst politiek waren verwoord en zij riepen op toekomstige conclusies van deze Conferentie anders te verwoorden.

Tijdens deze sessie is door de voorzitter van de Spaanse Kamer van volksvertegenwoordigers, mevrouw Francina Armengol Socías, aangekondigd dat de Verklaring over Genderbeleid in parlementen, die op 21 april 2024 door de Women Speakers meeting was aangenomen, als annex aan de conclusies zou worden toegevoegd.

Bilaterale gesprekken

De conferentie wordt, naast de werksessies, met name ook gebruikt voor bilaterale gesprekken tussen Kamervoorzitters. Zo spraken beide de Voorzitters met meerdere collega's over best practices in parlementen. Een uitgebreid gesprek vond ook plaats tussen de Voorzitter van de Eerste Kamer en de Voorzitter van de Bundesrat, mevrouw Manuela Schwesig, over de rol van beide Senaten in het staatsbestel en de visie van burgers op de democratie in Nederland en Duitsland. Beide Voorzitters hebben afgesproken het gesprek verder te zetten bij het bezoek van de Eerste Kamervoorzitter aan de Duitse Bundesrat in Berlijn op 14 juni 2024.

De Voorzitter van de Tweede Kamer heeft bilaterale gesprekken gevoerd met de Voorzitter van het Hongaarse parlement, de heer László Kövér, over onder andere het aanstaande Hongaarse EU-voorzitterschap, de Voorzitter van de Canadese House of Commons, de heer Greg Fergus over onder andere de verbouwing van beide parlementen en met de Voorzitter van de Oostenrijkse Nationalrat, de heer Wolfgang Sobotka, over Oekraïne.

Beide Voorzitters hebben op maandag voorafgaand aan de Conferentie ook een digitaal gesprek gehad met de Ambassadeur van Nederland te Spanje, de heer Roel Nieuwenkamp. In dat gesprek kwamen onder andere

aan de orde de binnenlandse politiek van Spanje en het afgeronde EU-Voorzitterschap van Spanje, mede in relatie tot de onderwerpen die voor de EUSC op de agenda stonden.

De Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal,
Bruijn

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,
Martin Bosma